

Tadeusz Maria Gelewski, *Singapur 1942. Klęska na Malajach i upadek Singapuru*, „Marpress”, Gdańsk 2006, ss. 215.

W 2002 r. zmarł w Olsztynie Profesor Tadeusz M. Gelewski. Książka, której wydania Autor nie doczekał za życia, poświęcona jest pamięci adwokata Józefa Żuka – prekursora ochrony środowiska naturalnego na Warmii i Mazurach, ekologu z Olsztyna. Tadeusz M. Gelewski był członkiem-założycielem (1981 r.) Komisji Prawa Morskiego Oddziału Gdańskiego PAN.

Książka składa się z czterech części, zakończenia i bibliografii. Część pierwsza obejmuje okres przed wybuchem wojny na Pacyfiku, część druga i trzecia to opis japońskiej agresji na Malaje i Singapur, a część czwarta dotyczy obrony i kapitulacji Singapuru. W zakończeniu Tadeusz M. Gelewski analizuje przyczynę klęski Wielkiej Brytanii i zajmuje się losami głównych postaci kampanii malajsko-singapurskiej.

Zdobycie Malajów i Singapuru w 1942 r. zostało uznane za największe zwycięstwo w historii Japonii. W. Churchill uznał upadek Singapuru za najbardziej kompromitującą kapitulację w historii brytyjskiej. Pomiędzy tak skrajnymi ocenami prowadzi czytelnika Tadeusz M. Gelewski, który nie jest bezstronnym obserwatorem opisywanych faktów.

Uwagę zwraca bibliografia. Autor sięgnął bowiem do odtajnionych dokumentów po 1993 r. oraz wcześniej nieznanych relacji uczestników kampanii. Książka wyróżnia się znakomitą stylem i wartką narracją.

Morze w cywilizacji, kulturze i stosunkach międzynarodowych (red. **E. Halizak**, **W. Lizak**, **L. Łukaszuk**, **E. Śliwka**), SVD, Warszawa-Pieniężno 2006, ss. 413.

Książka jest plonem ogólnopolskiej konferencji naukowej zorganizowanej w 2003 r. przez Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego wspólnie z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Akademią Marynarki Wojennej i III Flotyllą Okrętów Marynarki Wojennej w Gdyni. Dedykowana jest pamięci ks. dr. E. Śliwki SVD – prowincjała Zgromadzenia Księży Werbistów.

Wstęp do pracy, dotyczący edukacji morskiej, napisał L. Łukaszuk. Część I książki pt. „Morze z perspektywy teologiczno-misyjnej” jest autorstwa A. Miotka SVD, B. Wodeckiego SVD, E. Śliwki SVD i S. Kuśmierza SVD. Część II na temat „Morze w dziejach Europy i świata arabskiego” to wyсіłek

naukowy D. Milczarka i J. Burego. Część III opracowania – „Wybrane mocarstwa morskie – ich polityka zagraniczna i bezpieczeństwa” – to artykuły: A. Bógdał-Brzezińskiej, I. Wojciechowskiej, A. Szeptyckiego, M. Madeja i J. Zajączkowskiego. Na część IV składają się materiały: L. Łukaszuka, D. Pyć, B. Janusz, K. Zajączkowskiego, M. Sułka, D. Popławskiego, J. Rowińskiego, P. Kozłowskiego. K. Kubiaka, Z. Sójka i P.J. Borkowskiego. Część ta jest zatytułowana „Wybrane zagadnienia dotyczące współpracy i rywalizacji państw współczesnych na morzu”. Część V książki dotyczy działalności Morskiej Straży Granicznej RP i są to artykuły: G. Goryńskiego, I. Bienieckiego i R. Preussa. Posłowie opracowania to omówienie kształtowania się myśli morskiej. Napisał je L. Łukaszuk i propaguje przy tym dorobek Komisji Prawa Morskiego Oddziału Gdańskiego PAN.

Redaktorzy tego obszernego wydania oczekują, że publikacja spotka się z zainteresowaniem wielu czytelników.